אל בעית אימא טעמא מאי כולי –

If you wish I can say; what is the reason etc.

OVERVIEW

The גמרא concluded that according to ברייתא, the ברייתא, which states that if the did not say גם the גט will be נתקיים בחותמיו if נתקיים, is applicable if the following two conditions are met: a) לאחר שלמדו, and b) כשניסת. The ברייתא explains that the reason the בפ"ג is because the תקנה of saying בפ"ג was instituted להחמיר. This explanation requires some clarification according to רבה. The explanation offered is: that one may think that even though she is remarried, nevertheless since the הקנה of saying בפ"ג was not followed, we should maintain that תצא teaches us that since the was instituted to make it easier for her to remarry, by requiring only one עדים to say בפ"ב instead of producing two עדים (that the עד was written לשמה), therefore we are lenient and let her stay remarried. The גמרא continues saying: 'טעמא מאי תקינו וכו'. There is a dispute between מעמא and תוספות whether we are טעמא מאי וכו' before 'איבעית אימא', thus making it an additional explanation/answer, or we are not גורס איב"א, and טעמא מאי is the conclusion of the original answer.

תוספות first presents the גירסא of "רש"י.

- רש"י לא גריס איבעית אימא דסיומא דמילתא הוא

רש"י does not include in his text the phrase איבעית אימא; because טעמא; "מאי וכו is the conclusion of the original explanation.

תוספות disagrees with "רש"י.

ולרבינו יצחק נראה דשפיר גריס ליה ומוקי לה השתא קודם שלמדו² The איבעית אימא' is of the opinion that it is proper to insert 'איבעית אימא' in the text, and the גמרא is establishing now (in this second explanation) that this ברייתא is discussing a situation of קודם שלמדו. The גמרא is reversing the original

¹ Seemingly according to רבה the reason the נשר is on account that (it is אחר שלמדו and) the woman already remarried. It has nothing to do with a תקנת בפ"ג in תקנת בפ"ג. (However according to ארבא who maintains that the תקנה is because of קיום, it is understood that בפ"ג was instituted לגיה and therefore קיום is certainly sufficient even if לא ניסת.)

 $^{^2}$ See אמ"ה # 10 that if we are discussing אהר שלמדו, how can the אמ state השתא בעל לא קא מערער כר'; even if he was מערער he will not be believed since it is שלמדו and מערער. Therefore it is necessary to establish the ברייתא in the era of קודם שלמדו.

interpretation that the לאחר is discussing לאחר שלמדו. Rather we may say that the ברייתא is discussing לאחר שלמדו and nevertheless –

דכיון דניסת לא תצא כיון דלזיוף ליכא למיחש דנתקיים בחותמיו For since she is already remarried she is not required to leave her new husband since there can be no concern that the מזוייף is מזוייף for it is authenticated through its signatures -

- וליכא אלא לעז בעלמא דשלא לשמה אפילו אתי בעל ומערער

And there is no concern (that the אט was actually written שלא לשמה), except for general gossip that the אט was written שלא לשמה. We are not concerned that the אמז was written שלא לשמה even if the husband will come to contest the א, and claim that it was written שלא לשמה. We do not take the husband's ערעור צרעור איינא מיגמר גמירי, since רוב בקיאין הן וסתם ספרא דדיינא מיגמר גמירי.

בדפרישית לעיל ([דף ה] ע"א ד"ה א"ה בעל):

As I previously explained. Therefore once the woman is remarried, and the מקויים, she may remain remarried. The only reason בפ"ב is required is to prevent a future לעז A לעז may make it difficult for the woman to remarry, etc. Now however that she is remarried; at present there is no בעל is not being מערער, it is best to leave things as they are.⁴

SUMMARY

There is a dispute between תוספות and תוספות whether we are גורס 'איבעית אימא'. whether we are מורס איבעית אימא maintains that we are not גורס 'איבע"א. The גמרא offers only one explanation and the phrase beginning with טעמא מאי is the conclusion of the original answer.

___

 $^{^3}$ See א ד"ה ה"ה ורבנן וחוס' ג,א ד"ה ורבנן וחוס' ג,א ד"ה ורבנן וחוס' ג,א ד"ה וועספות אימא' סר מוס תוספות מוס תוספות מחלוקת מחלוקת מחלוקת מחלוקת מחלוקת מחלוקת מוס חלוקת מוס חלוקת מחלוקת מחלון מחלוקת מחלוץ מחלוקת מחלוקת מחלוקת מחלוקת מחלוקת מחלוקת מחלוקת מחלוקת מחלון מחלוקת מחלות מחלוקת מחלות מחלוקת מחלוקת מחלות מחלות מחלוקת מחלות מחלות מחלות מחלות מחלות

⁴ According to this explanation (of תוספות), the phrase (תוספור עליה וכד' לומר בפ"נ להחמיר עליה וכו', is readily understood. The purpose of saying בפ"נ is to prevent a false ערעור. When there is no ערעור, nor any לעז, and the woman is remarried, there is no reason to change her status.

הוספות is of the opinion that there is a second answer. The אמרא now rejects the previous answer that we are discussing לאחר שלמדו. In the איבע"א we maintain that the קודם שלמדו is discussing קודם שלמדו and nevertheless if ניסת לא זה The only concern that causes us to say בפ"נ on account of לשמה is the שלא לשמה that perhaps the מערער will be מערער that it was written שלא לשמה the מערער we will not act as if there was an ערעור.

THINKING IT OVER

- 1. Is there a difference between the חששות of אין בקיאין and אין עדים and אין עדים אין לשמה מזוייך לקיימו מזוייף פוther that it is שלא respectively? ^{5}
- 2. It seems that according to רש"י the answer of 'ה"ק וכו' אלא להקל עליה' may not be a sufficient explanation without the conclusion of "טעמא מאי וכו". However according to 'טעמא מאי וכו" is not necessary for the completion of the first answer; it is an answer on its own. How can this be explained?
- 3. According to תוספות what are the relative advantages etc. of the two explanations the גמרא offers?
- 4. What are the relative advantages, etc. of s"י" and תוספות explanations?

יסוכ"ד אות כה ,3 אמ"ה א 13, סוכ"ד אות נה" (See 'Thinking it over' # 1&2 in previous חוכ"ד. (תוספות ה,א ד"ה כשניסת.)